

Editing right-to-left text with left-to-right notes

Abstract

In this file, we provide an example of an edition with right-to-left text and left-to-right notes, using Xe_{La}TeX.

- The ‘hebrew’ environment allows us to write Hebrew right-to-left.
- `\Xbeforeinserting{\LTR}` makes the critical notes be typeset left-to-right.
- `\Xwraplemma{\RL}` ensures the lemmas, which are in Hebrew, are typeset right-to-left.
- `\Xwrapcontent{\textenglish}` ensures the content of the note is marked as English text.
- As the ‘Ezra SIL’ font transforms a ‘]’ to a ‘[’, we use a ‘[’ as lemma separator, that will be typeset as ‘]’ by ‘Ezra SIL’. So the need for `\Xlemmaseparator` is not directly linked to `reledmac`.

1 בְּרֹאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ: וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֹהוּ וָבֹהוּ וְחָשֶׁךְ עַל־פְּנֵי
תְהוֹם וּרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל־פְּנֵי הַמָּיִם: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהי אֹר וַיְהי־אֹר: וַיֵּרָא אֱלֹהִים
3 אֶת־הָאֹר כִּי־טוֹב וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים בֵּין הָאֹר וּבֵין הַחָשֶׁךְ: וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאֹר יוֹם וּלְחָשֶׁךְ
קֶרָא לַיְלָה וַיְהי־עֶרֶב וַיְהי־בֹקֶר יוֹם אֶחָד: 4 וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת־כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה וַהֲנִיחַ־טוֹב
5 מְאֹד וַיְהי־עֶרֶב וַיְהי־בֹקֶר יוֹם הַשְּׁשִׁי: 5

1-2 תֹהוּ וָבֹהוּ וְחָשֶׁךְ עַל־פְּנֵי תְהוֹם 1 | וְהָאָרֶץ הָיְתָה 1 | Some comment
3 | וּרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל־פְּנֵי הַמָּיִם: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהי אֹר וַיְהי־אֹר: | Some comment on a long lemma
3 וַיֵּרָא אֱלֹהִים | Some comment 4 וַיִּקְרָא אֱלֹהִים | Some comment